

המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)
מרכז המידע למודיעין ולטרור

7 בספטמבר 2005

"חזבאללה" אינו מתכוון להתפרק ממשקו: מנהיג ה"חזבאללה" חסן נצראללה שב והביע בראיון טלוויזיוני את סירוב הארגון להתפרק ממשקו כפי שהוא נתבע לעשות בהתאם ל"הסכם טאא'ף" (1989) ולהחלטת מועבי"ט 1559. נצראללה פרט את עמדתו העקרונית (המוכרת) כי ה"חזבאללה" נזקק לנשקו על מנת "להגן" על לבנון מ"תוקפנותה" של ישראל כסיוע לצבא לבנון. את סירובו עוטף נצראללה במעטה של גישה חיובית ומתונה לכאורה. זאת על ידי הצגת נכונות לקיים דו שיח (או שמא ויכוח) עם הקהילה הבינלאומית (למעט ארצות הברית) על סוגיית הנשק שבידיו ועל ידי העלאת הטענה כי ה"חזבאללה" פועל באופן שקול ולגיטימי, בנראות נמוכה, מול ה"תוקפנות" המתמשכת של ישראל.

חסן נצראללה: צבא לבנון ו"ההתנגדות" [קרי- ה"חזבאללה"] הם אלו אשר מגינים על לבנון (טלוויזיה "אלערביה", 2.9.2005). תפיסה זאת עומדת בניגוד מוחלט להחלטת מועצת הביטחון 1559, אשר קוראת לפרוק מוחלט (disbanding and disarmament) של כל המליציות הלבנוניות והלא לבנוניות [קרי- ה"חזבאללה" וארגוני הטרור הפלסטינים] ורואה בממשל הלבנוני את השליט היחיד על כל אדמת לבנון.

התייחסות חסן נצראללה לסוגיית פרוק ה"חזבאללה" ממשקו

1. בראיון לערוץ הטלוויזיה " אל ערביה" (2.9.2005) התייחס מנהיג ה"חזבאללה" חסן נצראללה לשורת סוגיות העומדות על הפרק בזירה הפנים לבנונית ובתוכם דרישת הקהילה הבינלאומית מממשלת לבנון לפרק את הארגון ממשקו (בהתאם להחלטת מועבי"ט 1559 מה- 2 בספטמבר 2004¹).

2. להלן עיקרי התייחסותו של נצראללה לסוגיית פירוקו של הארגון ממשקו:-

- א. "חזבאללה" דבק בנשקו ("נשק ההתנגדות") על בסיס עמדתו העקרונית הגורסת כי הארגון זקוק לנשקו על מנת להגן על עצמו מפני ה"תוקפנות" המתמשכת של ישראל: "ההתנגדות היא תגובה על התוקפנות, כאשר תסתיים התוקפנות תסתיים התגובה".
- ב. ה"חזבאללה" מוכן לקיים דיאלוג, או שמא ויכוח², עם הקהילה הבינלאומית, אודות עמדה עקרונית זאת. בתשובה לשאלה האם יאות לקבל ערובות מארצות הברית שישראל תיסוג מ"חוות שבעא" ולא תתקוף את לבנון (במשתמע תמורת התפרקות ה"חזבאללה" ממשקו), השיב נצראללה בשלילה. זאת בטענה כי לא ניתן לבטוח בערובות האמריקאיות משום שארה"ב שבה והוכיחה לאורך זמן כי היא תומכת בישראל.
- ג. הקהילה הבינלאומית לא עשתה דבר לשחרור אדמתה של לבנון. לקהילה הבינלאומית אין יכולת לטפל ב"איומים" על לבנון ולפיכך אין תועלת בערובות בינלאומיות לביטחונה של לבנון. נצראללה פרט בראיון את מהותם של ה"איומים" והבעיות התלויות ועומדות בראייתו בין לבנון לישראל: כיבושן של "חוות שבעא" על ידי ישראל; חדירת המטוסים הישראליים למרחב האווירי הלבנוני; קיפוחה של לבנון בקבלת מי הוזאני, סוגיית הלבנונים הכלואים בישראל.

ד. קיומה של "ההתנגדות" [קרי- ארגון הטרור ה"חזבאללה"] היינו הערובה לפינוי האדמות הלבנוניות שעדיין כבושות ולהרתעת ישראל מלתקוף את לבנון. נצראללה טוען כי צבא לבנון הינו חלש ואינו מסוגל להגן על לבנון ולפיכך הוא זקוק לסייע ה"התנגדות" [קרי- ה"חזבאללה"].

ה. "הנוסחה" של נצראללה להגנה על לבנון הינה נוסחת "הצבא [הלבנוני] פלוס ההתנגדות [חזבאללה]". לדבריו זוהי הנוסחה היחידה שיש בה כדי לשמור על בטחונה של לבנון ואין בילתה ("תנו לי נוסחה אחרת שמגינה על לבנון"). אולם, לטענתו, אין משמעות הדבר שה"חזבאללה" מחליף את הממשל הלבנוני: ה"חזבאללה" אינה מתערבת בענייניה הפנימיים של לבנון; אין לה סמכויות שלטון בדרום לבנון ובשום מקום אחר בלבנון והיא אינה מהווה חלופה לממשל הלבנוני. לטענתו ה"חזבאללה" פועל בנראות נמוכה: ה"התנגדות" הינה "בלתי פומבית, בלתי ראוותנית. זוהי התנגדות חשאית, נחבאת אל הכלים, נסתרת ודפנסיבית".

סיכום והערכה

- מהראיון של חסן נצראללה עולה בברור כי ה"חזבאללה" ממשיך להתנגד בתוקף לפירוקו מנשקו בטענות (המוכרות) של הצורך בהגנה מפני ישראל והרתעתה מלתקוף את לבנון³. את סירוב ה"חזבאללה" להתפרק מנשקו עוטף נצראללה במעטה של עמימות תוך הצגת גישה "אחראית" ו"מתונה": נכונותו להידבר, או שמא להתווכח, עם הקהילה הבינלאומית אודות הצורך בשימור ה"התנגדות" ונשקה (ובהזדמנות זאת, מן הסתם, לזכות בלגיטימיות בינלאומית); הדגשתו, כי הארגון מקפיד על נראות נמוכה של כוחותיו בשטח; העלאת הטענה (הכוזבת) כי אין ארגונו מציב אתגר שלטוני בפני הממשל הלבנוני, גם לא בדרום לבנון, וכי אין הוא מנסה לפגוע בריבונותה של לבנון.
- טענתו המרכזית של נצראללה כי הנשק שבידי הארגון משמש להגנה מפני ישראל אינה חדשה והיא הועלתה במסגרת הדיון הציבורי המתקיים בחודשים האחרונים בלבנון על פירוק ה"חזבאללה" מנשקו. במהלך הדיון הנרחב בסוגיה זו, שנדחק מעט לשוליים בתקופת ההינתקות, שב נצראללה והביע את התנגדותו לפירוק ה"חזבאללה" מנשקו הוא העלה את הטענה כי החלטת מועבי"ט 1559 אינה רלוונטית לגבי הארגון משום שה"חזבאללה" אינו מליציה חמושה. החלטת מועצת הביטחון 1559, לדבריו, אינה אלא התערבות זרה בענייניה של לבנון המתבצעת בעידודה של ישראל.
- ארשת ה"מתינות" וה"אחריות" שמנסה נצראללה לעטות על עצמו נובעת, להערכתנו, מהעיתוי המתקרב של פרסום מסקנות דו"ח "ועדת מהליס" בשאלת רצח ראש הממשלה רפיק חרירי. ארגון ה"חזבאללה" עוקב בדאגה אחר התקדמות עבודתה של ועדת החקירה ורואה בה ביטוי נוסף להעמקת המעורבות החיצונית בנעשה בזירה הלבנונית. להערכתנו, ה"חזבאללה" חושש כי "ביום שאחרי", גם אם מסקנות הוועדה לא תפנינה אצבע מאשימה כנגדו, הן עלולות לשמש את מתנגדיו מבית ומחוץ להגברת הלחצים לפרק את נשקו. לפיכך מנסה ה"חזבאללה" כבר עתה "להקדים תרופה למכה" במסגרת המערכה לשימור נשקו שהוא מתכוון לנהל מול מתנגדיו.

¹ גם הסכם טאא'ף מה- 22.10.1989 כולל סעיף הקובע פירוק כל המליציות הלבנוניות והלא לבנוניות וחיזוק כוחות הביטחון הלבנונים. ראה לקט מידע: ["השוואה בין הסכם טאא'ף להחלטת מועבי"ט 1559 מצביעה כי ברמה העקרונית אין הבדלים משמעותיים בין השניים" \(13.3.2005\)](#).

² במקור: "דבקותנו בנשק אינה נובעת מקנאות... או מאימפולסיביות... היא נובעת מראייה ותפיסה. אנו אומרים לכל העולם: אנו מוכנים לדיאלוג (חואר , במקור), בואו קיימו עימנו ויכוח (נקאש , במקור) על תפיסה זו ועל דרך ראייה זו".

³ לוליינותו המילולית של נצראללה עלולה להטעות פרשנים באשר לכונותיו האמיתיות של ה"חזבאללה". כך למשל בפסקה הפותחת של מאמר מערכת שהתפרסם בעיתון "הארץ" תחת הכותרת של "תזוזה בסוריה ולבנון" נאמר: "מזכ"ל "חזבאללה", חסן נצראללה, הפתיע בסוף השבוע כשיצא בהצהרה שלפיה יסכים לפרק את ארגונו מנשקו, בתנאי שיקבל ערבויות לביטחון לבנון מגורם בינלאומי (שאינו ארצות הברית). אף שהתנה את פירוק הנשק בסיום הכיבוש הישראלי על "אדמה לבנונית", קרי, חוות שבועא, זו הפעם הראשונה שבה יוצא נצראללה בהצהרה כזאת" (עיתון "הארץ", 5.9.2005). דובר של ה"חזבאללה" שהתבקש להתייחס למאמר ב"הארץ" הגיב בביטול ", Just someone's opinion" (Daily Star , לבנון, 6.9.2005).